

Door Jac. Franken pastoor te Reuver.
maar Godschalk

De H. LAMBERTUS.

- » In die dagen was er eene blinde junkvrouw, met name Oda, die, bij het vernemen van de klaarblykelijke wonderen en tekenen Gods, met groot vertrouwen den toech naar de heilige plaats aanvaardde.
- » Toen zij de plek naderde, en die haar vergeelden haar dit aankondigden, begon zij met vreugde nitterharte den naam des Heiligen aan te roepen
- » Terstond gaf haar God, die barmhartig is en genadig voor allen, welke hem aanroepen, het licht der oogen weder, dat zij nooit had gehad
- » God dankende kwam zij op de verbuerbare plek aan.
- » Van dat tijdstip af beijverde zich meer dan ooit het volk: mannen en vrouwen, grijsaards en kind om de kerk, den Heilige ter eere weder op te bouwen en zoo werd zij, met Gods hulp, spoedig voltooid.
- » Gemeens werd op de plaats, waar genoemde maar het gericht ontving, tot een gebuigen voor de gelovigen en ter eere der Heilige, een kerk gebouwd en gestadig vereerd.
- » Ook richtende gelovigen en Godvreemden in de plaats waar de bisschop werd doerstoken, een grafzerk op, met kunstwerk versierd.
- » Daar verrichtte de Heer dagelijks groote en ontelbare wonderen 1)

1) Ghiesq. L.A.P., p. 143; Chapeau. L.A.P., p. 345.

Deze ODA is, naar Molanus gelooft, niemand anders dan de St. Schotsche Koningsochter, wier stoffelijk overschot rust te St Oedeurode, waar zij ook is gestorven. ○
 OT BERLUS, bisschop van Riik, verkreef haar gebeente door wonderen vermaard, ten jare 1103 ²⁾

De Hollandist THIJSIUS, die het leven derer Heilige, geschreven door een ongenaemde, heeft uitgegeven, heldert ons de tegenspraak op, waaraan onze Godeschalk zich schuldig maakt, wanneer hij zegt: "de pankrauw kreeg het licht der oogen, dat mij nooit had gehad terug." In hare eerste jeugd, zegt Thijsius, werd de Heilige van het gezicht beroofd, alvorens mij er in tekeren min iets van had genoden ¹⁾.

Blijkbaar heeft de brave Godeschalk, volijverig om den H. Hamburger te verheerlijken, bij het samenstellen van het verhaal, dergelijke kleine bijzonderheden over het hoofd gezien.

Deze is ook de reden, waarom hij met geen enkel woord van Oda's Vaderland en afkomst gewag maakt.

Genoemde Hollandist betoogt ook, dat de St. Oda ○
 in het jaar 710 te Riik werd geboren en, waarschijnlijk 13 jaren later, op 36 jaargen leeftijd, een beter leven is ingegaan. Het PROPRIUM RURAEMI wijdt derer Heilige op haar feestdag (27 November) een levensbericht, waarin onder meer vermeld wordt, dat zij, na hare geboorte in haar Vaderland teruggekeerd, andermaal vandaar is vertrok om hare gelofte van Minnerheis te kunnen bewaren (de vader n. m. wilde haar uit huwelijken) en een pelgrims-
 tocht ondernam naar Rome.

1) Ghesq T. VI p 592.
 2) " " p 612.

Pervolgens berocht hij vele plaatsen, onder andere Weert en VERRAAI, en eindelijk vestigde hij zich metterwoon in Noord-Brabant, ter plaatse, later de haer gedachte mis St. Oedeurode geheeten.

De levensbeschrijver, door Thijssus uitgegeven, zegt, da de zoo wonderbaar genene Vorsten .. den H. Lambertus verheerlijkte door offergaven en geschenken in zeld. Ongetwijfeld werd met behulp daarvan de bezonnen kerkbouw met meer kracht doorzet en gelijk Jodexalk gekuigt: » Spoedig volbroeken »

Indene St Lambertuskerk werd, naar Seyskens aan seekent, in het jaar 714 primoals vermaerd, terwijl hij bad voor het herstel van zijn vader, Pepijn v. Herstal. Meergenaemde levensbeschrijver verhaalt over Oda's aan komst te Huik nog de volgende bijzonderheden:

„Toen hij de plaats (Huik) naderde, legden de reisgenellen, aan ha ren dienst verbonden, op Schotsche wijze, groote menigde aan de dag en dankten zij God voor de gelukkige reis.

„En toen hij den berg waren afdwaald tot aan de helling, waar de St Walburgiskerk is gelegen (ten tijde n. m., dat schrijver zijn Vita te baek stelde), riepen zij elkander toe: Daar is Huik, daar is de St. Lambertuskerk! (Ten tijde van de H. Oda, gelijk mij bereids thagen, nog niet geheel vo sooid.

Mie, de Heer heeft onzen tocht geregend!“)

„Bij het vernemen van dese haar zoo aangename tijdin was de H. Oda meer verblijd; hij hield het paard, waare hij was zezeten, in en wierp zich, met het aangrenich naar de St Lambertuskerk opricht, op den grond, God biddende, dat hij haar, indien het Hem behaagd en haar heilnaam was, het ooglicht nou wedergever

1) Eegentlijk staat er „Ecc Monasterium S. Lamberti“ Daar is het St. Lambertusom of klooster! De Ballandist Thijssus merkt hierby aan, dat veeltijds het woord Mona sterium inde bibelens, naar kerk of Parochie werd gelezen, gelijk hij uitvoerig bewijs geest. - VI. p 526. zie ook W. Willemsen .. De St. Lambertuskerk van de H. Petrus & St. Ode

"Hij bad en werd verhoord."

Haar tochtgenooten riefen luide in Schotsche klanken den Hemel, hoodat de bewoners, die deze vreemde taal niet verstonden, in menigte kwamen toegesnel, nal verbaring; en zoo werd de maer van de wandere genezing algemeen bekend.

"Die bewoners merkten de plaats, waar de dienaar des Gods verlicht was geworden, tot een aandenken naar de toekomst, en later bouwden daar de opvolgers (waarschijnlijk de blaeduerwanden, merkt Thysius aan) der Heilige, ter herinnering aan dit feit, eene kerk, welke er thans nog staat, ter eere van de H. Walburgis en van de dienstmaagd des Heeren, de Christusbruis, die er het gezicht had heruqgekregen."

Dit kan, natuurlijk, eerst gebeurd zijn na den dood van de H. Walburgis, die in 780 overleed.

Maar die "opvolgers" — blaeduerwanden of landgenooten van de H. Oda te Ruik zijn gekomen?

"Door het wanden, aan de H. Oda geschied — meldt schrijver verder — werd in Schotland de naam van de H. Rumberbus en de roem zijner verdienste dermate vermaard, dat vele harer landgenooten ter bevaart trokken naar Ruik, om er den Heilige te bidden voor hun lichamelijke en geestelijk welzijn."

Wat de grafmerk betreft, door Godvreesende lieden ter marfelplaats opgericht, zij aangemerkt, dat, naar Suykens gelooft, het woord "lectus," door Godscalk geberigd, gewoonlijk wordt opgenomen in de betekenis van "feretrum" of "litsanacotheca"

St. Oda van AMAY.

f. 59 -

Over de St. Oda, wel te onderscheiden van haar even-
eens heilige tijd- en naamgenootte, de Schotsche Konings-
dochter, die te Weert, Veuraai en vooral te St Oedenode
vereerd wordt, en die ontrent het jaar 710 op het graf van
den H. Lambertus het gebruik der oogen heeft bekomen,
lesen wij in het huuksche f. 59 vier onder meer het volgende:
„ Na het overlijden van haren gemaal, troog zij naar
Australië, waar zij vele erfgaederen berat, en reikhalvend
als zij was naar een heilig leven, nocht mij den omgang
van den H. Bischof Lambertus, door wiens voorlichting
en vermaningen zij tot de luisterrijkste deugd werd
opgevoerd.

„ In vele plaatsen richtte zij hukenhuren en kerken op,
en de dienaar Gods waarnaq zij van de noodige levens-
behoefte.

„ Haar moederlijke zorg strekte mij vooral uit over
een plek, bij Haer gelegen en AMAY genaamd; daar
bouwde en bezigtigde mij rijkelyk een kerk, den H.
Martelaar Georgius toegewijd.

„ Een aannienlyk gedeelte van haar groot vermoegen
kwam in het bezit van het St Lambertuskapittel en
de wordende kerk van Huik.

„ Zij overleed te Amay, en haar bloedverwant, de
H. Tharibertus, Bischof van Huik, verhief haar
heilig overschot, door wanderen vermaerd, ten altare

1) Prop. LEOD. en Molanus 25° Octobris.

Over het verblijf der H. Oda te Venraai en in het Weerters-
bosch, welke plaatsen mij waarschijnlijk berocht om er een
stille eenzame plek op te zoeken, en over hare voorspellingen
deelt dezelfde Hollandist Thysius meer lezenswaardige
beprederhefen mede.

Hoogleraar Paris noemt haar een dochter van
EUGENIUS III, koning van Schotland (699-716)

Opmerkelijk is t, oures miriens, dat de H. Hamburger,
door zijn machtige hunschenkomst bij God, vooral
blinden in het heint heuner oogen hersteld heeft.
Hoo verrekert ons Godescolk, dat bij Hamburger
gastede te hiek „blinden miende“ werden, en de
wonderdadiq geneeren, wier namen hij vermeldt,
hadden allen het gezicht verloren.

In het Fransisch grensplaatsje Birgelen, waarover wij
hiervaren reeds spraken (Blz 71), werd sedert onheugelg
tijden onre Heilige aangeroepen, inzonderheis door
lijders van oogkwalen.

De goede God schijnt dat bijzonder vaarrecht te
hebben geschonken aan den onvermoebaren Apostel
die het bavenkunnelijk licht des Evangelies in de
harten van zoovele blinden heeft antstoken.

Paris t. A. P. Blz 133.

PALBERS JAAR. B. ALB. TH 1896. Blz 45.